

NOMS I LLINATGES DE LA POBLACIÓ MUSULMANA D'ELX I CREVILLEN T AL SEGLE XV

Josep-David GARRIDO i VALLS

El 9 de juny del 1391, el Consell de Cent de la ciutat de Barcelona deliberà l'adquisició de les localitats d'Elx i Crevillent per 50.000 florins, compra que es féu efectiva el 4 de novembre del mateix any. El 27 d'octubre el màxim òrgan de poder barceloní elegí les dues persones encarregades de prendre possessió de la recent creada baronia en nom de la ciutat de Barcelona, missió que fou encarregada a misser Joan Desplà i En Simon de Marimon i de Sant Marçal'. Així, doncs, Elx i Crevillent esdevenien, pel migjorn valencià, una extensió de la jurisdicció senyorial dels consellers del capicasal del Principat, i alhora, configuraven un ens polític original al bell mig de les terres de la governació general de Regne de València *dellà Sexona*.

Ara bé, la ciutat de Barcelona, com a senyora d'Elx i Crevillent, esdevingué també senyora de mudèjars, o sia, de musulmans sotmesos a les autoritats cristianes. Aquests, els moros o sarraïns de la documentació de l'època, habitaven el raval de la vila d'Elx amb total autonomia respecte a la comunitat cristiana, on s'establiren després de la conquesta cristiana protagonitzada per les hosts catalanes de Jaume I el Conqueridor, quan aquest, en ajuda d'Alfons X de Castella, reprimí la revolta mudèjar de Múrcia (1265-1266). Tanmateix, en aquell temps la sobirania sobre Elx corresponia a l'infant En Manuel, oncle del rei castellà, com a conseqüència de la delimitació de les àrees de conquesta establerta al tractat d'Almirra (1244) per Alfons X i el propi Jaume I. Altrament,

¹ *Rúbriques de Bruniquer. Ceremonial dels Magnífichs Consellers y Regiment de la Ciutat de Barcelona*, 5 volums, Barcelona, 1914, volum III, capítol 45, pp. 211-212. Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona. Consellers XII-2, contracte entre la ciutat de Barcelona i l'infant Martí sobre la compra d'Elx, Crevillent i altres llocs del Vallès i l'Urgell. *Manual de novells ardis, vulgarment apellat Dietari del Antich Consell Barceloní*, 28 volums, edició a cura de Frederic Schwart i Francesc Carreras, Barcelona, 1892, volum I (1390-1446), p. 21. L'estudi de la baronia d'Elx i Crevillent durant la senyoria de Barcelona ha estat objecte d'un estudi, a hores d'ara inèdit, realitzat per mi i presentat com a Treball de Recerca a la Universitat Autònoma de Barcelona (6-juny-1995) amb el títol *Elx i Crevillent sota la senyoria de la ciutat de Barcelona (1391-1473)*.

Crevillent constituïa una localitat essencialment musulmana, car des dels primers temps de la conquesta cristiana havia aixoplugat una branca secundària dels Banû Hûd, la família regnant a Múrcia a la vinguda dels castellans, que, fruit de les circumstàncies adverses als interessos andalusins, havia mantingut unes relacions de caire amistós amb els ocupants castellans en un primer moment, i amb els catalans de Jaume II després, quan aquest s'empare del reialme murcià a les acaballes del segle XIII. El 1318 amb l'extinció dels Banû Hûd crevillentins, el senyoriu d'aquests, que de més a més abraçava els llocs de Coix i Albaterra al Baix Segura, Asp, Xinosa i Monòver a les Valls del Vinalopó, i Beniopa a la Safor, es reintegrà a la corona. Més endavant, Jaume II donà Elx i Crevillent al seu fill menor, l'infant Ramon Berenguer, amb la qual cosa podem dir que s'inicia la unió senyorial de totes dues localitats que es perllongarà al llarg de les centúries següents.

La documentació existent sobre els musulmans d'Elx i Crevillent a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, base del present treball, és abundant encara que escarrassida en detalls, car, majoritàriament, constitueix una munió de recursos i correspondència jurídica entre les aljames d'Elx i Crevillent i la senyoria barcelonina, a més de la relativa al pagament de censos. Tinguem en compte que el benefici econòmic constituïa la raó essencial de les ampliacions de domini del Consell de Cent barceloní, i per tant, el control sobre els recursos de la baronia era prioritari sobre qualsevol altra qüestió. Tanmateix, l'interès de la documentació per a l'estudi de l'onomàstica mudèjar valenciana és evident, car s'han conservat alguns capbreus i llistats de censos on podem entrellucar, a més de les quantitats que la senyoria rebia dels seus vassalls, els noms d'aquells subjectes fiscals que anualment havien de fer front a les obligacions de la hisenda senyorial. No obstant això, aquests llistats, tot i llur importància intrínseca, no arriben a saciar la curiositat de l'investigador, ja que com a documents impositius que eren i advertint que el sistema tributari d'aleshores reconeixia com a subjecte fiscal només el cap de família, ens trobem amb una total absència de noms (*asmâ'*, plural d'*ism*) femenins.

Així, doncs, aquest estudi es fonamenta en l'anàlisi onomàstica de dos capbreus conservats en un mateix quadern a la caixa Consellers XII-24 de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, el "Capbreu levador de les rendes que la insigne ciutat de Barchinona reb cascun any de la vila d'Elig, terme e territori de aquella" i el "Capbreu levador de Crivillent", tots dos del 1457 si hem de creure a l'arxiver que anotà la data al revers del primer foli. En el capbreu d'Elx (ff. 1-19)³ s'indiquen les rendes que es pagaven en Pasqua Florida, els arrendaments d'aigües pagadors en Sant Joan, els censals antics, els censals de

³ CABESTANY I FORT, Joan-F.-SOBREQUÉS I CALLIC, Jaume, *Elx i Crevillent, baronia de Barcelona (1391-1473). Notes i documents per al seu estudi*, "I Congreso de Historia del País Valenciano", València, Universitat, 1981, volum II, pp. 625-638. Recentment ha estat reeditat en forma de llibre per l'Ajuntament d'Elx amb l'incorrecte títol *Elx i Crevillent carrers de Barcelona*, Elx, 1994. En aquest estudi és on per primera vegada s'apunta la motivació econòmica com a eix de l'ampliació de domini del Consell de Cent barceloní al migjorn valencià.

³ La numeració dels folis del quadernet és meua, a comptar des del primer foli o full de guarda del manuscrit on apareix el títol "Capbreu levador de les rendes..." i la data col·locada per l'arxiver que inventarià el manuscrit.

Sant Joan, els censals de la pobla de Sant Jordi pagadors en Sant Joan i en Nadal, les cavalleries, les peonies i els magrans; mentre que en el de Crevillent (ff. 20-26v) s'inclouen només els magrans i els censos. El quadernet continua amb un desglossament dels pagaments del dissabte 17 de desembre (ff. 22-33) i amb un repertori de comptes diversos (ff. 34-42v). Cal dir que en tota aquesta documentació els noms cristians apareixen barrejats amb els musulmans, sobretot pel que fa a Elx, mentre que a Crevillent només els noms d'uns pocs pobladors cristians contrasten amb la majoria de musulmans, concretament tres: Antoni Jorba (f. 23v), Joan Javaloiés (f. 24v) i Ferran Sánchez (f. 25).

Altrament, pel que fa a la representació dels noms musulmans en caràcters llatins, hem de tenir en compte que es basa en la subjectivitat de l'escrivà, i així un nom com Sa'd (amb *s* emfàtica) el trobarem com *Çat*, *Sat*, *Çahet*, *Çaet*, *Çohot*. També l'estructura tradicional del nom musulmà es veurà alterada per la simplificació administrativa i així, a l'igual que els noms cristians, repetirà l'estructura nom-cognom, *ism-laqab*, prescindint de la *kunya*, el *nasab* i la *nisba*. Així, a l'igual que hi ha un Antoni Jorba, hi haurà un *Çat Ozmen "Sa'd ʿUthmân"* o un Mahomat Bencelema "Muhammad ibn Salâma", etc. Com podrà observar-se, he procedit, en els casos en què m'ha estat possible, a la normalització dels noms i cognoms (*asmâ' wa-alqâb*) àrabs i he omès un parell de casos on la dificultat de la grafia m'ha impedit llegir el nom. Tanmateix, pel que fa als *alqâb* (plural de *laqab*) reconec una certa subjectivitat per la meua part a l'hora de realitzar la identificació, però, he cregut convenient exposar la meua hipòtesi i contribuir d'aquesta manera al desxiframent, tan necessari per als estudis d'onomàstica àrab, dels noms mudèjars.

Per últim i com a il·lustració de la documentació emanada de l'aljama il·licitana, presente a l'apèndix els testimonis d'un judici celebrat en presència del lloctinent del cadí, Sa'd ibn Zakariyyâ', sobre uns fets esdivinguts la vesprada del diumenge 6 de novembre del 1457; única referència que posseïm sobre un judici celebrat en un tribunal mudèjar il·licità, que ultra el seu valor històric i lingüístic (es tracta d'un document en català) té, així mateix, una considerable importància per als estudis onomàstics.

Per a l'edició del text de l'apèndix, així com per a la representació del llistat de noms mudèjars he seguit en tot moment les normes per a la transcripció de textos catalans antics seguida, entre altres, per la col·lecció *Els Nostres Clàssics* de l'editorial Barcino. Així, he procedit a la regularització de l'ús de les majúscules, de la *u* i la *v* i la *i* i la *j*, però, he respectat l'ús de *c* i *ç*. He normalitzat la puntuació, els accents, guions i apòstrofs segons la llengua actual i he utilitzat el punt volat per indicar les elisions que avui no tenen representació gràfica. Altrament, pel que fa als noms àrabs, he procedit a llur normalització escrita en els casos en què m'ha estat possible, tal i com he dit més amunt, sense menys-tenir però, la grafia emprada per la documentació, i he seguit els sistemes de transliteració i transcripció dels mots àrabs en caràcters llatins publicats per l'Institut d'Estudis Catalans, concretament la transcripció fonemàtica, però,

tenint en compte la transcripció del signe *hamza* i la transcripció simplificada per a la representació d'alguns sons (thâ', khâ', dhal, dhâ', ghayn) i l'assimilació de les solars⁴.

1. ELS ASMÂ' O NOMS PROPIS

— Abdal-la.- “Abd Al-lâh”	— Çat.- “Sa’d”
— Abduçalem.- “Abd as-Sâlim”	— Dulaziz.- “Abd al-Azîz”
— Ibrahim.- “Ibrâhîm”	— Edem.- “Âdam”
— Acen.- “Hasan”	— Ffaraig.- “Faraj”
— Adam.- “Âdam”	— Hiaeix.- “Ya’îx”
— Ali.- “Alî”	— Hiaix.- “Ya’îx”
— Aly.- “Alî”	— Hiaye.- “Yahyâ”
— Amet.- “Ahmad”	— Hubàquer.- “Abû Bakr”
— Araman (muller d’Abduçalem)	— Huçay.- “Husayn”
— Atech.- “Atîq”	— Hucey.- “Husayn”
— Axer.- “Axîr”	— Idi.- “Adî”
— Axir.- “Axîr”	— Juçaff.- “Yûsuf”
— Ayet.- “Iyâd”	— Maçot.- “Mas’ûd”
— Çæet.- “Sa’d”	— Mahomat.- “Muhammad”
— Çahet.- “Sa’d”	— Raffè.- “Raffâ”
— Çalim.- “Sâlim”.	— Riduan.- “Ridwân”
— Cilim.- “Sâlim”.	— Ubair.- “Ubayr”
— Càcim.- “Qâsim”	— Xuayp.- “Xu’ayb”

En aquest repertori podem entrellucar la presència d’una *kunya* o nom de paternitat⁵ en funció d’un *ism’alam* o nom de pila, en aquest cas perquè Hubàquer “Abû Bakr” ha adquirit un valor antonomàstic (recordem que Abû Bakr és el nom del primer califa i successor de Mahoma). També hi trobem tres noms amb el component ‘Abd —servidor, serf— d’origen preislàmic, però, d’una gran vigència en l’onomàstica musulmana posterior. Concretament Abdal-la “Abd Al-lâh”, Abduçalem “Abd as-Sâlim” o ‘Abd’-s-Sâlim si transcrivim l’*irâb* o flexió”, i Dulaziz “Abd al-Azîz” o ‘Abdu-l-Azîz”. La resta de noms que apareixen en aquest llistat són noms simples, on destaca per l’abundància de citacions a la documentació el nom Sa’d —felicita—, *ism* d’ús molt freqüent pels sarraïns valencians i estès per tota la baronia il·licitano-crevillentina.

⁴ IDC: *Documents de la Secció de Filologia*, 1, Biblioteca Filològica, XIX, Barcelona, 1990, pp. 141-158.

⁵ La *kunya*, de l’arrel verbal *kanâ* “parlar al·lusivament d’una persona o cosa sense anomenar-la directament”, fa referència a la relació genètica de paternitat existent entre el portador del nom, que s’anomena *Abû* —pare— o *Umm* —mare— (Abû Muhammad “pare de Muhammad”, Umm Zaynab “mare de Zaynab”), i la futura descendència, independentment que aquesta porte el nom de la *kunya* del pare o de la mare. La *kunya* és un element característic de l’onomàstica àrab i se situa sempre abans de l’*ism* en l’ordenació del nom complet (com per exemple en Abû Ishâq Ibrâhîm, on Abû Ishâq és la *KUNYA* i Ibrâhîm l’*ism*).

2. ELS ALQÂB O COGNOMS

- A. Abenamir "Ibn 'Âmir", Abenaret "Ibn Adrât", Abençar "Ibn Azwar", Abeçanî (o Abeçanî), Abenhe, Abenmar "Ibn 'Umar", Abenqueixa (o Abenqueixa), Abenyomà "Ibn Yubnâ", Abenzacaria (o Abenzaqueria) "Ibn Zakariyyâ", Aberage "Ibn Rajâ", Abolalar "Abû-l-'Alâ", Adachar, Aguel "Ahl", Aizahem "Izz az-Za'îm", Alaçat "al-As'ad", Alarabî (o Alerabî) "al-'Arabî", Alaxep, Alaxer "al-'Axîr", Alazarach "al-Azraq", Albanne "al-Bannâ", Albarranî "al-Barrânî", Albarder, Albarrazî "al-Barazî", Albellinî (o Albillinî) "al-Bilyânî", Alcadi "al-Qâdi", Alcarmedi, Alcartagenî "al-Qartajanî", Alcarrach, Alet "Khâlid", Alfaquinet "al-Faqîh", Alguenhî "al-Ghâniyî", Alguet, Alixbilî (o Alexbilî) "al-Ixbîlî", Aljama "al-Jamâ'a", Almuzahim "al-Muzayyin", Almuhigir "al-Mujîr", Alpurruig (o Ampurruig) "al-Burûj", Alpua "al-Bû", Alxî "Alxî o Ilxî", Ambexir "al-Baxîr o al-Bixr", Amdin "Îmâd ad-Dîn", Amdon, Amieix "A'max", Andap[e]lnî (?), Ascar (Azcar o Azquar) "Askar", Atdur "ad-Dûr", Alubadî "al-'Ubaydî", Axerquí "ax-Xarqî".
- B. Badi "Badî", Bahuet "Bawâd", Barriduan (o Berriduan) "Bâridwân", Baxura "Bâsurra (?) o Bâsurad (?)", Beaçanî, Beagix, Beguel "Bâhil", Behibî (o Beibî), Belota (Bellota o Bolota) "Bal-lûta", Bençar (o Benzuar) "Ibn Azwar", Benet (o Benhet), Bengueta, Benhabîl "Ibn 'Abdîl", Benhud "Ibn Hûd", Beyat "Bayyâd", Benyomà "Ibn Yubnâ", Betnayet "Ibn 'Iyâd", Bondia, Borgegî, Burnmiyia.
- C. Çabe "Sab", Çaet (o Çohot) "Sa'd", Çalema (o Celema) "Salâma", Çanheix, Catap "Qattâb", Çatdim (o Cedim) "Sacd ad-Dîn", Çatmar "Sa'd 'Umar", Çeran, Curayxî "Qurayxî".
- D. Datdur, Dordor, Duramen "Dhû-r-Rumhayn", Durcarim "Dhû-l-Karîm".
- E. Edem "Âdam", Elgrog -El Groc-, Enbaçol -En Bassol-, Enda, Exarquí "ax-Xarqî".
- F. Faragibedan "Faraj Badan", Favanel·lí "Fawanâl-lî.
- G. Garrat "Gharad", Gelada (o Geleda) "Jalâda", Gentdell, Guidizî "Wâdi Âxî".
- H. Huygip.
- I. Ibil "Abdîl", Idrîç "Idrîs", Izmil (o Izmel) "Ismâ'îl".
- J. Juceff "Yûsuf", Jumellî "Jumal-lî".
- L. Lecal.
- M. Maeç "Mâ'z", Mallorquí "Mayûrqî", Masquema, Matyar, Medi "Ma'dî", Milich "Malik", Momîn "Mu'min", Moquètdam "Muqaddam", Morchî, Mostapà "Mustafâ", Motxî, Moxatî (o Maxatî), Muettin "Mu'izz ad-Dîn", Muffarrig "Mufarrigh", Murdí.
- O. Omaydà "Umm 'Iddân", Ozmen "Uthmân".
- P. Pelibó, Pergamisa, Porruig (Porruyg o Purug) "Burûj".
- Q. Quezeç "Qazzâz".
- R. Reget, Riduan "Ridwân", Riguota, Riquenî "Rikânî", Riudà "Ridhà", Roig, Ronç, Rubira.

- S. Sanxet (o Sanchet), Sarrià (o Sarià).
 T. Tagarí "Thaghri", Tambuç, Tambuig, Tilbí (?) o Titbí (?).
 U. Usmen (o Uzmen) "Uthmân"
 V. Varrida, Vallor, Vellet.
 X. Xachxí, Xamanchî, Xarquia "Xarqiyya", Xauheix, Xuay "Xucayb".
 Y. Yznil "Ismâ'îl".
 Z. Zachach "Zuqâq", Zahén "Zayyân".

L'estudi dels cognoms mudèjars d'Elx i Crevillent és d'una major complexitat respecte a l'estudi dels noms. Si bé alguns *asmâ'* poden actuar com a *alqâb*, la realitat és que resulta difícil, llevat d'alguns casos, determinar l'etimologia d'un cognom a partir només de la irregular grafia de la documentació. En el repertori anterior he intentat donar algunes solucions; en alguns casos és claríssima la procedència d'un determinat nom, en canvi, la majoria ofereixen una opacitat gairebé absoluta, la qual cosa unida a la dificultat de la grafia (no em cansaré de dir-ho) m'ha impedit elaborar una hipòtesi fiable.

Podem notar també en aquest repertori la presència de cognoms catalans, cognoms o *alqâb* que portaven personatges que se'n deien Ibrâhîm, Sa'd o Sâlim. Així, podem trobar cognoms com Bondia, Gendell, Roig, Rovira —*Rubira*—, Sarrià, Sanxet, altres com En Bassol, El Groc (escrit Grog), ensems amb altres de difícil definició com Vellet, que potser vinga de "Balad" —país, regió— o siga un diminutiu, efectivament de vell, com denota el personatge 'Abd Al-lâh lo Vellet (recordem que el vell en la documentació catalana, de l'àrab *xaykh*, era un dels càrrecs polítics de l'aljama, que a Elx en nombre de dos presidien el consell de deu persones de la comunitat). Aquest mestisatge entre nom àrab i cognom romanç és comú a altres zones del País Valencià, recordem sinó la important família dels Banû Ripoll, assentada a la moreria de la ciutat de València⁶.

Una característica important també del nom àrab és el *nasab* o genealogia, o sia la paraula *ibn* —fill— o *bint* —filla— seguida del nom del pare de la persona que indica el nom immediatament anterior, sia l'*ism'alam* sia un *nasab* anterior. Així doncs, ens trobarem un cas com Muhammad ibn Sa'd ibn Mardanîx (el rei Llop de València i Múrcia), on darrere de l'*ism* apareix estructurada la seua genealogia. Al nostre repertori trobem també cognoms mudèjars que reflecteixen aquesta estructura, bé en la forma *ben-* bé en la forma *aben-*, així tenim Abençuar i Bençuar "Ibn Azwar", Abenyomà i Benyomà "Ibn Yubnà", Abenamar "Ibn 'Umar", Abenamir "Ibn 'Âmir", Abenaret "Ibn Adrât", Abenqueixa, Abenzacaria "Ibn Zakariyyâ'", Abenhe, Benet i Benhet, Bengueta, Benhut "Ibn Hûd", Benhabîl "Ibn 'Abdîl, Betnayet "Ibn 'ÿyâd".

⁶ Sobre aquesta família i altres com els Banû Xupió i els Banû Bellví, que configuraven una activa burgesia mudèjar al si de la moreria de València, vegeu GUIRAL-HADZIIOSSIF, Jacqueline, *Valencia, puerto mediterráneo en el siglo XV (1410-1525)*, València, 1989, Edicions Alfons el Magnànim, pp. 435-449, versió castellana de l'original francès *Valence. Port méditerranéen au XVe siècle (1410-1525)*, París, 1986, Publications de la Sorbonne "Histoire Moderne", n° 20. Més recentment sobre els Banû Xupió i indirectament els Banû Ripoll vegeu l'article RUZAFÀ GARCIA, M., *Alí Xupió, senyor de la moreria de València*, a NARBONA, R. et alii, *L'univers dels prohoms*, València, 1995, Ed. 314, pp. 137-173.

Curiosament, al capbreu crevillentí apareixen tres possibles exemples de *nasab* amb la partícula *bâ-* prefixada: Barriduan, Baxura i Bahueta, aquest darrer també al capbreu d'Elx. Cal dir que aquest prefix és una particularitat fonètica i morfològica de l'Àrab meridional, del Iemen i especialment del Hadramawt, però també del Magrib⁷. La partícula *bâ-* (o *bâl-* amb l'article) pot ser interpretada de dues maneres: com a equivalent d'*Abû* o *Abû-l-*, o com a simplificació de *banû* (plural d'*ibn*), com és el cas que ens ocupa, tot i que dubtem si la forma Barriduan correspon a un Abû Ridwân o a un Banû -en aquest cas Banî (en genitiu)- Ridwuân. Altrament, G. Gabrielli documenta com a nom de família un Basûrrah (amb *s* emfàtica)⁸ que m'incline a identificar amb Baxura; la forma Bahueta, en canvi, tot i que al repertori apunte un possible Bawâd, manté una gran incertesa pel que fa a la seua etimologia, però, no descau que es tracte d'una estructura amb el *bâ-* prefixat. Per últim, està el cas del cognom Albarrazí, que tot i tractar-se d'una *nisba* o adjectiu relatiu que denota relació, en aquest cas de procedència com veurem més avant, al estar compost per la partícula *bâ-*, "al-Bârazî" cal relacionar-lo amb aquest fenòmen de l'onomàstica àrabiga. Evidentment, aquesta *nisba* descriu una relació respecte al topònim Albarrazí "al-Bârazî", com a lloc d'origen, topònim on el *bâ-* substitueix el plural genitivitzat *banî*.

Ja que al parlar dels *bâ-* prefixats hem vist la possibilitat que es tractés d'una *kunya*, cal ara repassar els cognoms que adopten una forma Abû... o Umm... Concretament apareix una *kunya* com a cognom al capbreu d'Elx, Abolalar, i una altra al capbreu de Crevillent, Omaydà. La forma Abolalar "Abû-l-^cAlâ", documentada per G. Gabrielli⁹, és una forma masculina que contrasta amb Omaydà "Umm Clâdân" —mare d'Iddân— com a *kunya* femenina.

Els noms àrabs compostos també figuren com a cognoms a la documentació estudiada, així trobem un Amdin "Imâd ad-Dîn", un nom encapçalat per 'Izz, Aizahem "Izz az-Za'îm", noms amb la forma de dual *Dhû*, Duramen "Dhû-r-Rumhayn" i Durcarim "Dhû-l-Karîm, i un nom amb el mot Mu'izz, Muettîdî "Mu'izz ad-Dîn. En altre lloc cal situar el compost de Sa'd, Çatmar "Sa'd 'Umar" i Faragibedan "Faraj Badan" (?),¹⁰ ja que no corresponen a la concepció nominal àrabiga clàssica.

Com aquest estudi no pretén ésser una anàlisi del nom àrabo-musulmà en la seua totalitat, per a això ja tenim obres com la del professor Giuseppe Gabrielli, sinó una descripció de l'antroponímia mudèjar d'Elx i Crevillent, el lector no familiaritzat amb l'onomàstica àrab m'haurà de perdonar les possibles omissions teòriques que per motius d'espai em veig obligat a realitzar. Així, he obviat les descripcions i classificació dels *asmâ'* o noms propis en funció de *laqab* i només he descrit les característiques més rellevants d'aquests. És

⁷ GABRIELLI, Giuseppe, *Il nome proprio arabo-musulmano*, Roma, 1915, Tipografia della Casa Editrice Italiana, pp. 87-88.

⁸ GABRIELLI, G., op. cit., p. 88.

⁹ Abû-l-^cAlâ al-Ma'arri, a GABRIELLI, G., op. cit., p. 203.

¹⁰ Aquesta utilització de dos *asmâ'* és comuna a l'Egipte modern, vegeu GABRIELLI, G., op. cit., p. 205.